

APSTIPRINĀTS
ar Izglītības un zinātnes ministrijas
2003. gada 3.jūnija
rīkojumu Nr.262

PROFESIJAS STANDARTS

Reģistrācijas numurs PS 0172

Profesija

Montāžas darbu atslēdznieks

Kvalifikācijas līmenis

1

Nodarbinātības apraksts

Montāžas darbu atslēdznieks strādā metālapstrādes, mašīnbūves un aparātbūves uzņēmumos, atslēdznieku mehāniskās apstrādes un montāžas iecirkņos. Montāžas darbu atslēdznieks apstrādā detaļas, izgatavo vienkāršas detaļas, montē, remontē un pārbauda tās, veic ierīču apkopi, asina vienkāršus darba instrumentus.

Pienākumi un uzdevumi

Pienākumi	Uzdevumi
1. Veikt aizzīmēšanu	1.1 Veikt plaknisko aizzīmēšanu.
2. Veikt metāla ciršana	2.1 Veikt rupjo un tīro apciršanu. 2.2 Veikt metāla pārciršanu. 2.3 Veikt sagatavju izciršanu no lokšņu metāla. 2.4 Veikt padziļinājumu izciršanu. 2.5 Veikt krāsaino metālu ciršanu. 2.6 Veikt čuguna cauruļu pārciršanu. 2.7 Veikt metāla ciršanu ar pneimatiskiem un elektriskiem instrumentiem.
3. Veikt metāla taisnošanu (izlāgošanu)	3.1 Veikt metāla taisnošanu aukstā un karstā stāvoklī. 3.2 Veikt slokšņu metāla taisnošanu. 3.3 Veikt apaļa šķērsriezuma metāla stieņa taisnošanu. 3.4 Veikt lokšņu metāla taisnošanu. 3.5 Veikt taisnošanu ar uzsildīšanu. 3.6 Strādāt ar vienkāršām taisnošanas iekārtām, ievērojot darba drošības noteikumus.
4. Veikt metāla liekšanu	4.1 Veikt taisnleņķa skavas liekšanu. 4.2 Veikt skavas liekšanu. 4.3 Veikt cauruļu liekšanu aukstā un karstā stāvoklī. 4.4 Veikt vara un misiņa cauruļu liekšanu.
5. Veikt metāla griešanu	5.1 Veikt griešanu ar rokas grieznēm 5.2 Veikt griešanu ar rokas metālzāģi. 5.3 Veikt cauruļu griešanu ar metālzāģi un cauruļgriezēju. 5.4 Strādāt ar vienkāršiem mehāniskiem, elektriskiem un pneimatiskiem instrumentiem, ievērojot darba drošības noteikumus.
6. Veikt vīlēšanas darbus	6.1 Veikt virsmas sagatavošanu vīlēšanai. 6.2 Veikt ārējo, plakano virsmu apvīlēšanu. 6.3 Veikt stūreņa savstarpēji perpendikulāro virsmu apvīlēšanu. 6.4 Veikt cilindrisku sagatavju apvīlēšanu. 6.5 Veikt ieliektu un izliektu virsmu apvīlēšanu. 6.6 Veikt plānu plāksnīšu apvīlēšanu. 6.7 Veikt virsmas kvalitātes pārbaudi. 6.8 Izpildīt virsmu apdari.
7. Veikt urbšanas darbus	7.1 Veikt rokas urbšanu, izmantojot sviķurbjus, tarkškus, rokas urbmašīnas, kā arī rokas elektriskās un pneimatiskās urbmašīnas. 7.2 Izpildīt ar urbmašīnām: 7.2.1 urbumu un iedobumu urbšanu; 7.2.2 urbumu pārurbšanu; 7.2.3 urbumu paplašināšana; 7.2.4 gremdēšanu; 7.2.5 izrīvēšanu. 7.3 Veikt urbmašīnas sagatavošanu darbam un apkopi. 7.4 Ievērot darba drošības noteikumus, strādājot ar urbmašīnām.

8. Veikt darbus ar vienkāršām metālapstrādes darbmašīnām, pieredzējuša darbinieka uzraudzībā	8.1 Strādāt ar rupjslīpmašīnu, 8.2 Strādāt ar urbja mašīnu, 8.3 Strādāt izmantojot vienkāršus asināšanas darbagaldus.
9. Veikt vītnes griešanu	9.1 Ar urbja mašīnām, vītņu griešanas mašīnām veikt: 9.1.1 iekšējās vītnes iegriešanu; 9.1.2 ārējās vītnes uzgriešanu; 9.1.3 vītnes griešanu caurulēm; 9.2 Izmantot elektriskos un pneimatiskos vītņgriezējus, kā arī elektriskās un pneimatiskās urbja mašīnas 9.3 Ievērot darba drošības noteikumus
10. Veikt vienkāršus montāžas darbus	10.1 Veikt rokas kniedēšanu, izmantojot pneimatiskos kniedēšanas veserus (elektriskos). 10.2 Izmantot pneimatiskās kniedēšanas mašīnas. 10.3 Pārbaudīt kniedēto savienojumu kvalitāti. 10.4 Veikt blietēšanu. 10.5 Veikt skrūvju savienojumu montāžu un demontāžu. 10.6 Veikt ierievju savienojumu montāžu un demontāžu. 10.7 Veikt konisko savienojumu montāžu un demontāžu. 10.8 Ievērot darba drošības noteikumus montāžas darbos
11. Veikt izvēlēšanu, pielāgošanu un pieslīpēšanu	11.1. Veikt vienkāršus izvēlēšanas darbus. 11.2. Veikt vienkāršus pielāgošanas darbus. 11.3. Veikt vienkāršus detaļu, dažāda veida virsmu pieslīpēšanas darbus.
12. Veikt lodēšanu, līmēšanu	12.1 Veikt dažādu materiālu savienojumu izveidošanu, izmantojot lodēšanu. 12.2 Veikt dažādu konstrukciju detaļu un dažādu marķu materiālu līmēšanas darbus, atbilstoši tehnoloģiskam procesam.
13. Izmantot ražošanas dokumentāciju	13.1. Lasīt detaļu darba rasējumus. 13.2. Rasēt vienkāršu detaļu skices. 13.3. Strādāt ar pielaižu un sēžu tabulām, izprast virsmas negluduma apzīmējumus. 13.4. Veikt atslēdznieka darbus, atbilstoši darba tehnoloģiskām kartēm.
14. Noteikt darba kvalitāti	14.1. Pārbaudīt apstrādāto virsmu raupjuma (nelīdzenuma) atbilstību rasējumam. 14.2. Pārbaudīt izmēru atbilstību rasējumam. 14.3. Pārbaudīt detaļu virsmu formu atbilstību rasējumam.
15. Veikt palīgdarbus	15.1. Pārvietot ar padeves un transporta ierīcēm, mehānismiem izejmateriālus, sagataves, detaļas, mehānisma mezglus, ievērojot speciālos darba drošības noteikumus šādos darbos. 15.2. Organizēt savu darba vietu.

Īpašie faktori, kas raksturo darba vidi

- Organizatoriskie – darbs veicams individuāli vai komandā augstākas kvalifikācijas strādnieka, mehāniķa vadībā
- Fizikālie – nav.
- Bioloģiskie – nav.
- Ķīmiskie – nav.

Īpašās prasības uzdevumu veikšanai -nav

Prasmes

Specifiskās prasmes profesijā	Kopīgās prasmes nozarē	Vispārējās prasmes/spējas
<ul style="list-style-type: none">• Veikt atslēdznieka pamatdarbus• Izmantot pielaižu un sēžu tabulas, izprast virsmu negluduma apzīmējumus• Veikt atslēdznieku darbus, ievērojot izmēru precizitāti IT10 – IT14, negluduma augstumi līdz Ra 6.3• Veikt detaļu taisnošanu, smalko piestrādi (slīpēšanu, pulēšanu, pielāgošanu)• Uzasināt vienkāršus instrumentus: aizzīmēšanas velces; punktsižus, cirtņus, metāla grieznes un citus• Pielietot, iestatīt kontroles un mērinstrumentus: bīdmērus, mikrometrus, indikatorus, leņķmērus, stūreņus, lekāla lineālus, kalibrus un šablonus• Izgatavot un remontēt vienkāršas ierīces, instrumentus.• Veikt zināmu ierīču instrumentu uzstādīšanu un apkopi• Pielietot konduktorus, vienkāršus kravas pacelšana un pārvietošanas mehānismus	<ul style="list-style-type: none">• Strādāt ar kontroles un mērinstrumentiem (piemēram: bīdmēru, mikro metru, šabloniem, kalibriem)• Atšķir metāla markas un zināt to galveno pielietojumu• Lasīt detaļu rasējumus• Sastādīt vienkāršu detaļu skices• Asināt darba instrumentu• Strādāt ar atslēdznieku metālapstrādes palīgierīcēm un vienkāršiem darbģaldiem• Izmantot un kopt rokas instrumentus, elektro instrumentus• Izmantot tehnoloģisko dokumentāciju• Zināt galvenās smērvielas mašīnbūvē un to pielietojumu	<ul style="list-style-type: none">• Komunikēšanās spējas• Spēja strādāt komandā• Pirmās palīdzības sniegšana• Vides aizsardzības noteikumu ievērošana• Darba drošības noteikumu ievērošana• Spēja pašizglītoties• Ievērot ugunsdrošības noteikumus

Zināšanas

Zināšanas	Zināšanu līmenis		
	priekšstats	izpratne	pielietošana
Latviešu valoda			
Matemātika			
Fizika			
Ķīmija			
Saskarsme			
Rasēšana (rasējumu lasīšana)			
Materiālu mācība			
Tehniskie mērījumi			
Metālapstrādes instrumenti, palīgierīces, darbgaldi, iekārtas			
Instrumentu asināšana			
Atslēdznieka darba tehnoloģija			
Pielaižu un sēžas			
Darba drošības noteikumi			
Darba aizsardzība			
Likumdošana			
Darba tiesības			
Datoru lietošana			
Vienkārši ar metālapstrādi saistīti termini, simboli svešvalodā			
Metālapstrādes darba galdi			

Profesijas standarta izstrādes darba grupas sastāvs:

- Juris Kaņepe SIA “Vairogs M” Darba aizsardzības inženieris
- Jānis Medvedjevs AS”Rīgas elektromašīnbūves rūpnīcas” (RER) Remonta iecirkņa priekšnieks

Profesionālās izglītības un nodarbinātības trīspusējās sadarbības apakšpadomes eksperti:

- V.Rantiņš Mašīnbūves un metālapstrādes rūpniecības uzņēmēju asociācijas valdes priekšsēdētājs